aliquid est in his, quò anima uelut in somnis, à terreo uinculo liberatur) lapidibus, de quibus tum etiam stellarum obseruatione dicemus. Nihil autem tantum potest, quantum uisiones, & quæ phænomena Græci uocant. Quibusdam enim cometis fulgentibus multi consurgunt uates, quorum causa suo loco docebitur.

PRÆSAGIA TEMPESTATVM. CAP. LXXXVIII.

PRÆSAGIA tempestatum, non tantùm iucunda sunt scitu, sed uehementer utilia: non tantùm autem ad agrorũ cultum, uerùm & ad plurima obeunda negocia: quo fit, ut plurimi clari auctores, & diserte, & luculenter scripserint de his, nihil prætermittentes, quòd ad eam præcognitionem pertinere putarent. Quod uerò non exactè præsagiendi formam inuenerint, id causæ esse reor: quoniam quemadmodum ijdem uenti, his serenitatem, illis pluuias promittunt, ob locorum situm ac rationem: ita & reliqua signa non eadem omnibus sunt: differunt etenim loco, quoniam quædam admodum borealia sunt, alia autem admodum australia, quædam autem temperata, quædam etiam sunt mari aut lacubus propinqua, alia autem plurimùm absunt: quædam etiam in planitie posita, alia in montibus, alia in uallibus: eorum autem quæ iuxta montes sunt quædã ab ortu, quædam ab occasu, quædam à borea, quædam ab austro montes positos habent. Montium etiam diuersitas ex altitudine, & niuium frequentia non parua est. Quædam etiam loca pluribus montibus sepiuntur: quædã mari circumdantur, ut insulæ. Verũ nobis generalia quædã signa status temporũ tantũ referre libet.

quæ

quæ tamen si optimè accommodabuntur, uniuersis prodeunt. Dicta sunt autem alia alibi.

Obseruatum est igitur, quòd si splendente sole tegulæ guttas ad impluuia per uices dimiserint, tanquam pluuia iam paruo temporis spatio præcessisset, imbres promittunt, nõ iam ambiguo uel fallaci signo, quod & ego obseruaui. Pluuiæ futuræ signa.

Porrò uentorum ratio in aëris constitutione principalissima est. Sed (ut dixi) regiones obseruare expedit: à mari namq; prodeunt humidi, & ab austro calidi: à montium faucibus & borea, frigidi. Eo fit, ut orientales quibusdam sicci, quibusdam humidi, ut nobis. Mare enim nobis orientale est.

Nubium quoque formam inspicere decet, nam humiles citò pluuiam casuram nuntiant, tardè sublimes, magnam & diuturnã densæ, paucam & breuem raræ: tenuem quoq; & diuturnam, quæ admodum densæ sunt, sed altius positæ iam cadere incipiunt.

Hominibus quoq; quædam talia contingunt, uelut capitis grauedo aut dolor membrorum, & palmæ manus siccitas & sternutationes.

Cùm faces & fulgura plurimum micant in nocte, qua parte splendent, eadem uentos expectato: si autem ab utraque parte aduersi micant, ab utraq; uentos expectato.

Cùm sol tanquam ex speculis relucet undique, tunc uenti, & imbres, & fulgura, & grando etiam timenda erunt: est autem hoc quoniam nimis splendet, & radijs refulget, ob aëris nimiam crassitiem: uel quoniam loca in quæ inciduit humore aëris madida, tanquam leuia & polita radium reddunt.

Ex signis autem inferioribus est primùm maris sonitus, & fluctus, & mugitus in cauernis promontoriorum,

& littoris resonantia, hæc enim uentos indicant, & persæpe tempestates.

Ex piscibus autem delphinus ludit, modò caput abdēs, prosiliens modò, & polypus saxis hæret, echinus abscondi-tur, ut uenturam fugiat tempestatem. Atq; ex hac obseruatione quidam ditatus est.

Ventorum signa.

Ventorum autem quæ ex terra colliguntur signa, & pelago sunt montium & syluarum stridor, & mugitus quidam: nam hæc signa uentos pollicentur.

Ex animantib. ericius duo ostia foueæ suæ facit: quì sperat uētos futuros, cōcludit: si autē cōtrarij erūt, ambo obducit: uidetur etenim hoc animal flatus maximè ptimescere.

Tempestatis signa.

Ex uarijs accidentibus, uelut cùm flocci aquis supernatāt, aut carbonibus cinis leuiusculus hæret: odoris flagrantia in floribus, apum reditus ad aluearia, uel latitatio sub arboribus: uel quòd non procul à sede auolant: bufonum uermium q; è terra ascensus, pluuiam nuntiant. Atlantidum occasum, & Pleiadum ortum, quidam obseruare iubent: nam illæ uesperi occidentes, noctis qualitatem: hæ matutino orientes, diei nuntiant.

Qualitatis temporum anni signa.

Crabrones si ante occiduas atlantides apparuerint, longam notant hyemem & futuram etiam pluuiam. Anas si ad finem hyemis pectore rubet, adhuc hyems producetur: si candida est, finis frigoris instat, & uer proximum est. Partus uaccarum frequentes, aut earum mors, pluuias sequente hyeme nuntiat.

Calidæ æstatis indicia.

Gelu signa.

Arietes uerò & oues antiquæ, cùm ad uenerem in uere promptius mouētur, subsequentē æstatē declarant calidiorem. Quòd si hyeme res quæ madidæ esse solent, sicciores uideantur, aut guttæ ex tectis manantes lentius cadunt, ac quasi hærent, grauioris hyemis & gelu indicia sunt.

Referunt

Referunt obseruatum, uigesimamsextam lunam si serena fuerit, subsequi imbrẽ, aut nebulas: si nubilosa & turbulenta, serenitatẽ: quod tamen semper uerũ esse haud credo. Lunæ præsagiũ mirum.

Quamuis multa de his tum alibi, tum hîc dicta sint, illud tamen etiam adijciendũ existimo, maximi frigoris præsagium esse in regionibus borealibus, Sol condens se in nube rubente, ut ignis colũna, & eiaculãs radios uelut igneos conos ac cuspides, inde Sole descendente in atrum nubes uertitur. Atq; hæc non generaliter, sed ubi regio natura frigidissima est. Sol enim his nubibus obruitur. Frigus enim, caloris priuatio est. In frigidissima autem regione & hyemi tempore, non fit impressio. Frigoris maximi signa.

HIERONYMI CARDANI MEDIOLANENSIS MEDICI, DE RERVM VARIETATE. *Liber* XVI.

De rebus præter naturam admirandis.

SIGILLA.

CAP. LXXXIX.

TRVM sigilla uim aliquã habeãt, iure meritò dubitatum est: nam figura ad primas qualitates non attinet, nec inter agentia numerari meretur. Cumq; in re mortua fiat, nõ uidetur aliquid posse: ostensum enim est, uiuentium solùm operationes & opera esse. Præterea cùm artificiosa